

פרוטוקול ישיבת הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות

שהתקיימה ביום שלישי ה-20 ביולי, 2021, בשעה 9:00

באמצעות אפליקציית זום.

(סופי)

דיון במכתב התגובה להצעה לתקן – נכסי פיקוח והתחייבויות פיקוח (ההצעה לתקן, מצגת על

ההצעה לתקן ומכתב התגובה צורפו לתיק הישיבה)

1. היו"ר מבקש מחבר ועדה¹ להציג את הנושא.
2. חבר הוועדה מודה לחברי הצוות על השתתפותם בישיבות הרבות ועל תרומתם לגיבוש מכתב התגובה. מציין כי לצוות היה חשוב לשמוע את כל הגורמים הרלוונטיים מאחר שמדובר בתקן ספציפי לפני גיבוש מכתב התגובה. מציין כי בישיבות הצוות היו נציגי חברת החשמל, מקורות, נתגז, חברת ניהול המערכת, רשות החשמל, רשות המים, רשות החברות הממשלתיות. מוסיף כי תרומה גדולה היתה למשתתף², משתתף אחר, נציג אחד המשרדים ושני הנציגים ממשרדו של המשתתף האחר. מודה לצדיק על ריכוז עבודת הצוות. מציין כי הטיפול בחברות בפיקוח החל ב-IASB בשנת 2013 והמוסד לתקינה היה חלק מהתהליך כבר במועד זה. מוסיף כי בתהליך פורסם IFRS 14 כתקן ביניים ובין החברות היחידות שיישמו אותו בעולם היו חברת החשמל ומקורות. מציין כי IFRS 14 איפשר המשך יישום פרקטיקות קודמות בתנאי שאינן בסתירה ל-IFRS. מוסיף כי לאחר דיונים ממושכים בסוגיות שונות, לא נותרו הערות רבות לגבי ההצעה לתקן.
3. היו"ר מציע לדון ישירות במכתב התגובה, מאחר שההצעה לתקן והמצגת לגבי ההצעה לתקן נשלחו לכל הנוכחים. מבקש מצדיק להציג את מכתב התגובה.
4. צדיק מציינת כי מכתב התגובה מתייחס רק לשאלות שלגביהן היתה לצוות הערה ולא לכלל השאלות שהוצגו על ידי ה-IASB.

שאלה 1 - תחולה

5. צדיק מציינת כי על מנת להיכלל בתחולה, התקן דורש את קיומו של הסכם פיקוח בר אכיפה, תעריף פיקוח שיחול על חוזים עם לקוחות ושההסכם מקנה לישות זכות להגדיל את התעריף העתידי בגין סחורות או שירותים שכבר סופקו בתקופה או מטיל מחויבות להפחית את התעריף העתידי בגין סחורות או שירותים שכבר סופקו בתקופה. מוסיפה כי ההערה

¹ ההתייחסות היא לחבר ועדה או לחברת ועדה

² ההתייחסות היא למשתתף או למשתתפת

הראשונה לגבי התחולה מתייחסת למקרים שבהם קיים הסכם פיקוח ותעריף פיקוח אך לא ברור אם התנאי השלישי מתקיים, כלומר הרגולטור לא קבע במפורש אם החברה תהיה זכאית להגדיל או מחויבת להפחית את התעריף בגין סחורות או שירותים שכבר סופקו. מציינת כי דוגמה לכך היא שבתעריף נכללות עלויות מסוימות אך קיימת אי בהירות אם הישות תקבל פיצוי בגין הפרש בין העלויות בפועל לבין העלויות שהיו צפויות או אם עלויות מסוימות יכללו בתעריף. מוסיפה כי לגבי הערה זו קיימת התייחסות גם של רשות החברות הממשלתיות. שואלת אם יש הערות. לנוכחים אין הערות.

שאלה 3 - מדידה

6. צדיק מציינת כי שאלה זו עוסקת בפיצוי הכולל המותר. מוסיפה כי הפיצוי הכולל המותר כולל את הסכומים שהישות תהיה זכאית לקבל בגין הסחורות או השירותים שסופקו בתקופה. מוסיפה כי סך הפיצוי המותר כולל את ההוצאות שהיו לחברה ורווח מטרה (אשר כולל ריבית ותשואה). מציינת כי המודל בתקינה האמריקאית היה מודל של דחיית הוצאות ואילו המודל של התקינה הבינלאומית אינו מתייחס בהכרח להוצאות שהוכרו בדוחות הכספיים. מוסיפה כי ההערה מתייחסת להתאמה לאינפלציה. מציינת כי ממועד הפסקת ההתאמה לאינפלציה של דוחות כספיים, חברת חשמל ומקורות מקבלות בתעריף הצמדה למדד הן בגין ההתחייבויות והן בגין ההון. מוסיפה כי ההתאמה למדד של ההתחייבויות נזקפת לדוח רווח והפסד ואילו ההתאמה של ההון אינה נזקפת לדוח רווח והפסד. מציינת כי בדוגמה להצעה לתקן, צוין כי התאמה להון מהווה חלק מהפיצוי הכולל המותר אך מאחר שלא ניתן לייחס זאת לסחורות או לשירותים שסופקו השנה, לא ניתן להכיר בהתאמה לאינפלציה כחלק מהפיצוי הכולל המותר. מציינת כי במכתב מודגשת ההבחנה בין הפרשי הצמדה בגין ההתחייבויות אשר מוכרים בדוח רווח והפסד לבין הפרשי הצמדה בגין ההון שאינם מוכרים בדוח רווח והפסד ומתבקשת הבהרה אם ניתן להכיר ברכיבים אלה ומתי.

7. המשתתף האחר מציין כי בדוגמה התעריף צמוד מדד והטענה היא שהצמדה למדד אינה פיצוי בגין עלויות שהחברה נשאה בהם. מוסיף כי בישראל, הרגולטורים של חברת החשמל ומקורות קבעו בעת אימוץ ה-IFRS והפסקת ההתאמה של הדוחות הכספיים לאינפלציה, כי בתעריף יכוסו גם הוצאות מימון עד גובה הפרשי הצמדה על ההתחייבויות (הכלולות בדוחות הכספיים) ורק לגבי הפרשי הצמדה על ההון אין הוצאה. מוסיף כי נראה שבהצעה לתקן לא הביאו בחשבון שבחברה המציגה דוחות כספיים שאינם צמודים למדד, אך התחייבויותיה צמודות למדד, הפרשי הצמדה נזקפים להוצאות מימון בדוחות הכספיים וניתן לזהות אותם. מציין כי בניגוד לתקן האמריקאי שנדרש בבירור זיהוי ההוצאות, בהצעה לתקן אין התייחסות רחבה וברורה לצורך בזיהוי הוצאות. מציין כי צדיק ציינה את הדוגמה אך מהדוגמה כוונת ה-IASB אינה ברורה ולכן מתבקשת הבהרה אם לא ניתן כלל להכיר בנכס בגין הפרשי הצמדה עד למועד הגבייה בתעריף או שיש לטפל באופן שונה בהפרשי הצמדה על ההתחייבויות לעומת הפרשי הצמדה על ההון (הוצאה רעיונית).

8. היו"ר מציין כי בקשה זו כלולה במכתב התגובה ושואל אם יש הערות. לנוכחים אין הערות.

שאלה 5

9. צדיק מציינת כי במסגרת ההצעה לתקן נקבע כי במסגרת סך הפיצוי המותר הישות יכולה להביא בחשבון את סך תזרימי המזומנים לגביהם יש לישות זכות ניתנת לאכיפה. מוסיפה כי אם קיים הסכם פיקוח לתקופה מוגדרת, ניתן להביא בחשבון את תזרימי המזומנים הצפויים לישות בתקופת ההסכם. מציינת כי כיום הסכמי הפיקוח של מקורות וחברת החשמל אינם מוגבלים בזמן, אך קיימת כוונה להגבילם בזמן. מוסיפה כי אם הסכם הפיקוח הוא לתקופה של 20 שנה, אך הרגולטור מתיר הפחתה של נכסים (כגון תחנת כוח) על פני 45 שנה, לכאורה על פי ההצעה לתקן לא ניתן יהיה לכלול בנכס הפיקוח את תזרימי המזומנים בגין הוצאות הפחת אשר יותרו לישות לאחר תקופת הסכם הפיקוח. מציינת כי ברור שאם הרגולטור קבע הפחתה על פני תקופה ארוכה יותר מתקופת ההסכם, הרגולטור מתכוון לפצות את הישות על הפחת גם מעבר לתקופת ההסכם (כלומר לאורך 45 שנה). מוסיפה כי הערה זו צוינה גם על ידי רשות החברות הממשלתיות. שואלת אם יש הערות לנוכחים. לנוכחים אין הערות.

10. צדיק מציינת כי דרך נוספת שבה ה-IASB מתיר לכלול תזרימי מזומנים עתידיים מעבר לתקופת הסכם הפיקוח היא פיצוי מוסכם כלשהו עם הרגולטור. מוסיפה כי מההצעה לתקן נראה כי הכוונה לפיצוי המוסכם במסגרת הסכם הפיקוח למקרה שבו הסכם הפיקוח יבוטל. מציינת כי הנושא אינו ברור דיו מתוך ההצעה לתקן ולא ברור אילו ראיות נדרשות לתמוך בפיצוי המוסכם לצורך ההכרה (לדוגמה אם הסכמה לא כתובה עם הרגולטור היא מספקת). מוסיפה כי לפיכך, עמדת הצוות היא שיש לבקש הבהרה מה-IASB לעניין מה הכוונה בפיצוי מוסכם, באילו צורות יכול להתגבש פיצוי מוסכם ואילו ראיות נדרשות כדי לתמוך בפיצוי המוסכם. שואלת אם יש הערות לנוכחים. לנוכחים אין הערות.

11. צדיק מציינת כי ההערה האחרונה בשאלה 5 היא טכנית במהותה. מוסיפה כי ה-IASB קובע במסגרת ההצעה לתקן שהמדידה של נכס הפיקוח היא בעלות היסטורית. מציינת כי נכס הפיקוח נמדד לפי תזרימי המזומנים שצפויים לחברה עבור סחורות או שירותים שסופקו בתקופה לאחר היוונום. מוסיפה כי המונח "עלות היסטורית" לא מתאים לאופן המדידה של נכס הפיקוח וזו ההערה. שואלת אם יש הערות לנוכחים. לנוכחים אין הערות.

שאלה מספר 10

12. צדיק מציינת כי שאלה זו עוסקת בהוראות המעבר, אשר בהתאם להצעה לתקן הן יישום רטרואקטיבי. מוסיפה כי יישום רטרואקטיבי מכביד על החברות ונדרשת בחינת כל זכות וכל מחויבות בהסכם הפיקוח רטרואקטיבית. מציינת כי בדומה לתקנים אחרים מוצע לאפשר (modified retrospective approach) יישום לתחילת תקופת היישום לראשונה תוך זקיפה להון של ההפרשים וזאת ללא תיקון של מספרי ההשוואה.

13. צדיק מציינת כי הערה נוספת בשאלה זו מתייחסת ליישום רטרואקטיבי של סף ההכרה. מציינת כי לפי US GAAP ולפי הפרקטיקה שהיתה נהוגה בישראל הסף להכרה בנכס פיקוח

היה צפוי-probable ואילו לפי ההצעה לתקן הסף להכרה הוא נמוך יותר-
more likely than not. מציינת כי ההערה היא שאין לדרוש שימוש ב"ראיה לאחור" בעת
ביצוע יישום רטרואקטיבי ולכן מתבקשת הקלה לעניין זה.

14. חבר ועדה אחר מציין כי שינוי סף ההכרה והצורך בשימוש ב"ראיה לאחור" מטיל תיגר על
עצם היישום הרטרואקטיבי.

15. המשתתף מציין כי בדרך כלל לא תידרש הכרה בנכסי פיקוח ובהתחייבויות פיקוח נוספים,
אך אין לחייב את החברות לבחון את הסתברות ההכרה בנכסי פיקוח ובהתחייבויות פיקוח
נוספים בתקופות עבר ולקבוע מה היתה העמדה המשפטית שהיתה מתקבלת באותן
תקופות. מוסיף כי גם בשל ריבית הפיקוח בתקופת ההקמה הוצע לכלול הקלה זו.

16. המשתתף האחר מציין כי אלו אכן היו השיקולים בבקשת הקלה לגבי ראיה לאחור וכי
הקלה כזו קיימת גם בתקנים אחרים.

17. צדיק מציינת כי ההערה האחרונה לעניין הוראות המעבר מובאת לדיון. מציינת כי רשות
החברות הממשלתיות ביקשה לכלול הערה זו וגם במסגרת דיוני הצוות חברת החשמל
ביקשה הקלה זו. מוסיפה כי הבקשה היא לאפשר עלות נחשבת של נכסי פיקוח והתחייבויות
פיקוח. מבהירה כי הכוונה היא שנכסי הפיקוח והתחייבויות הפיקוח הקיימים רגע לפני
תחילת יישום התקן, ישמרו על עלותם ונכסים והתחייבויות אלה ימשיכו להיות מטופלים
לפי הפרקטיקה הקיימת כיום. מציינת כי המשמעות היא שתהיה מדיניות חשבונאית
מעורבת בתקופות הבאות וכי המדיניות החשבונאית המיושמת כיום תמשיך להיות
מיושמת. בדעה כי כמוסד לתקינה אין זה ראוי לכלול הערה זו.

18. היו"ר שואל אם לא היתה הסכמה בצוות. חבר הוועדה מציין כי בצוות לא נדון.

19. המשתתף האחר מציין כי מבחינה תיאורטית אין להערה כזו הצדקה, אלא כהקלה פרקטית.

20. המשתתף מציין כי ב-IFRS 14 כאשר התאפשרה עלות נחשבת אשר התבססה למעשה על
נכסי הפיקוח המתואמים למדד, באופן אפקטיבי הוכשרו כל נכסי הפיקוח שאלמלא כן היה
על החברות למחוק אותם ובכך למחוק את ההון של החברות.

21. צדיק בדעה כי המוסד לתקינה לא צריך לתמוך בכך.

22. המשתתף מציין כי לחלופין ניתן להעיר לגבי ריבית פיקוח על נכסים בהקמה. חבר הוועדה
מציין כי בהתאם לבדיקה שבוצעה עם הרגולטורים, לא קיימת ריבית פיקוח על נכסים
בהקמה, למעט מקרה חריג של מקורות שהותרה ריבית פיקוח.

23. היו"ר שואל מה עמדת חברי הוועדה לגבי הקלה של עלות נחשבת. היו"ר, חבר הוועדה, חבר ועדה נוסף וחבר ועדה רביעי תומכים באי הכללת הערה זו.

24. חבר הוועדה מבקש לעדכן את החברות ואת רשות החברות הממשלתיות כי הוחלט שלא לכלול בקשה זו במסגרת מכתב התגובה על מנת שיוכלו לשלוח מכתב תגובה נפרד, אם ירצו בכך. צדיק מסכימה.

שאלה 11

25. צדיק מציינת כי ההערה האחרונה היא טכנית במהותה. מוסיפה כי במסגרת נספח ב קיימת התייחסות לממשק בין התקן לבין תקנים אחרים וקיימת אמירה שלרוב בסיס המס של נכסי הפיקוח הוא אפס. מציינת כי הצוות היה בדעה שאין לכלול אמירה כזו בתקן וכי ממילא כל חברה נדרשת לקבוע את בסיס המס של נכס פיקוח בהתאם ל-IAS 12. שואלת אם יש הערות לנוכחים. לנוכחים אין הערות.

מכתב התגובה של רשות החברות הממשלתיות

26. המשתתף מצייין כי ההערה היחידה שלא נדונה היא דרישת גילוי. מוסיף כי ההצעה לתקן כוללת דרישות גילוי שונות על התנועה בנכסי פיקוח ועל ההכרה בנכסי והתחייבויות פיקוח ורשות החברות הממשלתיות היתה מעוניינת שיינתן גילוי לסוגים שונים של יתרות פיקוח (כגון הבחנה בין נכסי והתחייבויות פיקוח לגביהם קיים חוסר ודאות לגבי הסכום לבין נכסי והתחייבויות פיקוח לגביהם קיים חוסר ודאות לגבי עצם קיומם – כלומר, האם הוצאה מסוימת תותר בתעריף).

27. היו"ר בדעה כי הדרישה מכבידה וכי אין הצדקה לדרישה כזו (התועלת אינה עולה על העלות). היו"ר שואל לדעת חברי הוועדה. חבר הוועדה, חבר הוועדה הנוסף, חבר הוועדה הרביעי, חבר ועדה חמישי מסכימים עם היו"ר.

28. היו"ר משבח את צדיק על הכנת מכתב התגובה. המשתתף האחר וחבר הוועדה מסכימים.

29. צדיק מודה לשני הנציגים ממשרדו של המשתתף האחר שסייעו בהכנת מכתב התגובה.

30. היו"ר נועל את הישיבה.